ՔՍԱՆԵՒԻՆՆԵՐՈՐԴ—ՏԱՐԻ—ԹԻՒ—2559 · ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ —26—ՓԵՏՐՎԱՐ—Ն· Տ·—9—ՄԱՐՏ—1880

ԳԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համ. 10 Մէճ.
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամս. » Կ. Պոլսոյ » 5 »
» » Գաւառաց » 6 »
Օտար երկիրներու » 2 1/2 Լ
Յանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղրշ. եւ աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։
Իւրաքանչիւր թիւ 40 փարա արժ։

ՄԱՍԻՍ
ԼՐԱԳԻՐ

ՀԱՆԱՊԱԶՕՐԵԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գնացած լրագրաց ամեն ծախքը խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն խմբագիր —Յնորհքին ախռի ուղղուի, Գալաթիա Ղանտարճըլար Յաւասէլի թիւ 198, Նօրո խան, Մասիսի գրատենակը։
Ձանրու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։
Ձատրուած նամակ, յօդուած, ևն չեն տրուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 26 ՓԵՏՐՎԱՐ

ԱԶԳ

Մեր գաւառաբնակ բաժանորդներէն կը խնդրեմք որ լրագրոյս հետ ունեցած հաշիւնին անյապաղ կարգադրելու հաճին։

Նոյն խնդիրը կ'ուղղեմք նաև Կ. Պոլիս գտնուող մեր արդոյ բաժանորդաց ոմանց, որք ԿԱՆԽԻԿ բառին նշանակութիւնը սխալ հասկցած են։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Միջազգային իրաւագիտութեան կարևոր խնդիր մ'երևան ելած է այժըմ Եւրոպիոյ մէջ, և բաւական կըզբաղեցնէ հասարակաց կարծիքն։ Ինչպէս արդէն ծանուցինք, մօտերս Փարիզի մէջ Քարլ Մայէր անուամբ Ռուս մը ձերբակալեցաւ, որ Մոսկուայի երկաթուղւոյն վրայ Ռուսիոյ կայսեր դէմ փորձուած դաւաճանութեան հեղինակը լինիլ կը կարծուի, որոյ անունն էր Հարթման։ Ռուս կառավարութիւնը կը պնդէր թէ ձերբակալեալ մարդն Հարթման անուն նոյն ոճրագործն է, և կը պահանջէր Գաղղիական կառավարութենէն որ իրեն յանձնուի։ Հոս սակայն իրաւագիտական կէտ մ'երևան կ'ելնէր։ Յայտնի է որ Եւրոպական տէրութիւնք իրենց երկիրներն ապաստանող քաղաքական յանցաւորներն ետ չտալու օրէնքն ունին։ Թուրքիա ալ մի քանի առիթներու մէջ այդ օրինաց հետևած է։ Թէ և Գաղղիա Ռուսիոյ հետ այդ մասին դաշնագիր մը չունի, այսու ամենայնիւ բազում սովորական ոճրագործք կամ յանցաւորք, որք Գաղղիա ապաստանած են յանցելումն, երկրին կառավարութեան կողմէ անմիջապէս Ռուսական իշխանութեանց յանձնուած են։ Կը մնար սակայն որոշել թէ արդեօք Հարթման սովորակա՞ն ոճրագործ մ'էր, թէ քաղաքական։ Առաջին պարագային մէջ, Գաղղիա անցեալին օրինակին և ակրող սովորութեան հետևելով, զայն Ռուսիոյ յանձնելու չը պիտի դժկամակէր. իսկ երկրորդ պարագային մէջ, դարձեալ նոյն պատճառներով, պիտի մերժէր Ռուսական կառավարութեան պահանջը։ Մանաւանդ որ այսպիսի խնդրոց վրայ տէրութեանց միջև կնքեալ բոլոր դաշնագրոց մէջ, սովորական ոճրագործներն յանձնելու, իսկ քաղաքական ոճիր գործած անձինքը չյանձնելու սկզբունքը նուիրագործուած է։ Բայց խառն պարագայից համար տրամադրութիւն չկայ. այսինքն, եթէ ենթադրուի ոճրագործ մը, զոր մէկ տեսակէտով սովորական յանցաւոր, իսկ ուրիշ տեսակէտով մը քաղաքական յանցաւոր նկատել կարելի է, այդպիսի մարդու մը վիճակը դաշնագրաց մէջ չէ որոշուած, և այն տէրութիւնն, որուն երկիրն ապաստանած է յանցաւորը, դաշնական որ և է պարտաւորութեան մը ներքև չգտնուելով, կատարելապէս ազատ և անկախ է որոշման մասին։ Այսպէս, երբ 1871ին Գաղղիոյ մէջ ամեն տեսակ ոճիրներ գործած հասարակուրդի անդամք օտար տէրութեանց երկիրներն ապաստանեցան, ասոնք, նկատելով որ խնդիրը քաղաքական կողմ մ'ալ մ'ունէր, չուզեցին զանոնք Գաղղիական կառավարութեան յանձնել։

Արդ, Հարթման ճիշդ այս վիճակին մէջ կը գտնուէր։ Եթէ ինք իրօք Ռուսիոյ կայսրն սպաննելու փորձ փորձած էր, տարակոյս չկար թէ ոճիր մ'էր այս. բայց ներկայ պարագայից մէջ և Ռուսիոյ ընկերական վիճակն ի նկատ առնլով, այս ոճիրը սովորական հանգամանք չունէր, կամ կրնար պնդուիլ թէ չունէր, և Հարթման քաղաքական յանցաւոր մը կրնար նըկատուիլ։ Այս գործը քաղաքական ծանր խնդրոյ մը կերպարանքն առաւ։ Կ'ըսուէր որ եթէ Հարթման չյանձնուէր, Փարիզի Ռուսական դեսպանը պիտի հրաժարէր իւր պաշտօնէն և Գաղղիոյ ու Ռուսիոյ միջև յարաբերութիւնք պիտի ցրտանան։ Միւս կողմէն, նոյն իսկ Գաղղիոյ մէջ կարծիքներն յոյժ տարբեր էին։ Հանրապետական և ընդհանրապէս ազատական լրագիրք կը պահանջէին որ Հարթման չյանձնուի, իսկ միապետական և կղերական մամուլն իբրև սովորական ոճրագործ մը կը նըկատէր զՀարթման, և հակառակը կը պահանջէր։

Բայց կերևի թէ Գաղղիական կառավարութիւնն, որ առջի բերան յոյժ փափուկ դիրքի մը մէջ գըտնըւած էր այս խնդրոյն առթիւ, և որ մէկ կողմէն զՌուսիա և միւս կողմէն Գաղղիոյ հասարակաց կարծիքը թշնամացնելու հարկին մէջ կը գըտնուէր, խնդիրն ուրիշ տեսակէտով մը յաջողած է լուծել, առանց մեր բացատրած խնդիրն յարուցանելու։ Հարթման Ռուսական իշխանութեանց կարենալ յանձնուելու համար, պէտք էր որ այս վերջիններն անոր Հարթման անուն անձը լինիլն ապացուցանէին, և անոր ոճրագործութիւնն հաստատող զօրաւոր փաստեր ներկայէին։ Այս պայմանը կատարել անհրաժեշտ է ամեն կառավարութեան կողմէ, որ իւր հպատակին եղող ոճրագործի մ'ետ տրուիլը կը պահանջէ ուրիշ կառավարութենէ մը։ Արդ, Գաղղիոյ դատական նախարարն, որուն յանձնուած էր այս խնդիրը քննելու գործը, կը յայտարարէ իւր տեղեկագրին մէջ թէ Ռուսական կառավարութիւնն այդ պայմանն ըստ բաւականին չէ կատարած։ Հետևաբար, առանց խնդրոյն քաղաքական կողմը քննելու հարկ մնացած լինելու, Հարթման թող տրուած է, և արդէն Անգղիա ուղևորեր է աւելի ապահովութիւն վայելելու համար։ Միւս կողմէն, կ'երևի թէ խնդրոյն առաջած այս լուծումը կարծուած դէշ հետևանքը չպիտի ունենայ. որովհետև Փարիզէն եկած հեռագիր մը սուտ կը հանէ Օրլոֆ իշխանին հրաժարական տուած լինելու զրոյցն։

Այսպիսի խնդիր մ'ալ այժմ Աւստրիոյ մէջ կայ, որովհետև հոն ապաստանած ուրիշ Ռուս ոճրագործի մ'ետ տրուիլը պահանջուեցաւ Աւստրիական կառավարութենէն։ Բայց տակաւին յայտնի չէ թէ այդ խնդիրն ինչպէս պիտի կարգադրի։

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՀԱՅՍ

ԼՈՆՏՐԱՅԻ ՄԻԹԻՆԿԸ

(Շարունակութիւն տես թիւ 2558)

ՔԸՆԹԸՐՊԸՐԻԻ Արքեպիսկոպոսը կօպալթ եպիսկոպոսին քարտուղարին կողմանէ իրեն գրուած նամակը կարդալէ յետոյ, խօսքը շարունակելով ըսաւ թէ ներկայ ժամանակիս մէջ Անգղիա խիստ մեծ պատասխանատուութիւն մ'ունի Արևելից նկատմամբ։ Հայութիւնն աշխարհի այն մասին վրայ յոյժ տարածեալ է, և մտերիմ յարաբերութիւններ ունի նաև Լոնտրայի, Լիվըրբուլի, ինչպէս նաև մեր երկրին ուրիշ վաճառաշահ կեդրոններուն հետ։ Միթինկին մէջ ներկայ գտնուողք գիտեն որ տարբերութիւն մը պէտք է դրուի բուն Հայաստանի և այժմ այդ երկրին մէջ յոյժ թշուառ վիճակի մէջ գտնուող եկեղեցւոյն, և միւս կողմանէ իրենց հայրենիքէն դուրս գտնուող Հայոց միջև, որք թերևս Արևելից ամենէն աւելի հարուստ վաճառական ժողովուրդն են։ Նոքա երբեմն երկրագնդին այդ մասին Հրէայները կոչուած են. իսկ իրենց հայրենեաց մէջ բնակեալ Հայք Թուրքական իշխանութեանց կողմէ ծանր հարստահարութեանց, կամ գոնէ հարստահարութեան չափ ծանր եղող դժուարութեանց հանդիպած են։ Բայց Հայոց կրօնական զարգացումն երբէք զուգընթաց չէ եղած անոնց աշխարհային զարգացման հետ, մինչև անգամ նոքա իրենց հայրենիքէն դուրս ելնելէն ետև։ Այս մեծ և հզօր ազգութեան (Կրէյթ էնտ Բաուըրֆուլ Նէյշընէլիթի) վրայ խօսելով, հոս գումարուած անձինք պարզապէս քաղաքական նիւթերով զբաղելու նպատակ չունին, այլ կը փափաքիմք օգնել Հայ ժողովրդեան՝ բարեկարգութիւն մ'ընելու մինչև ցարդ իրենց մէջ տիրող գրութեան, ինչպէս որ Աւետարանի մաքուր հաւատոյն մէջ զարգանան, (Մտիկ ըրէք, մտիկ ըրէք.) Արևելեան խնդրոյն բոլոր լուծմանց մէջ չը կայ լուծում մը, որ հաւանականաբար աւելի ազդեցիկ լինի քան զայն լուծումն, որ հին Քրիստոնեայ եկեղեցիները կարող պիտի ընէ ստանալու այն դիրքն՝ որուն իրաւունք ունին, և զոր ստուգիւ պիտի ստանան երբ Քրիստոսի եկեղեցւոյն ճըշմարիտ ներկայիչները լինին, (Մտիկ ըրէք.) Աշխարհիս ամեն կողմը Միսիոնարաց ըրած ջանքերուն վրայ խնդացողներն անգամ պէտք է խոստովանին թէ Քրիստոնէութիւնը քաղաքակրթութեան կրօնն է, (Մտիկ ըրէք, մտիկ ըրէք.) Մաքուր և ճըշմարիտ Քրիստոնէութիւնն և ամենաբարձր քաղաքակրթութիւնը, փառք Աստուծոյ, ձեռք ձեռքի տուած յառաջ կ'երթան, և հետևաբար կը կարծեմք որ եթէ օգնեմք Հայ ժողովրդեան մաքրել իւր կրօնն, ամենէն ազդեցիկ միջոցը ձեռք առած պիտի լինիմք անոնց լաւագոյն բարեկեցութիւնը ձեռք բերելու։

« Անգղիոյ եկեղեցւոյն համար անպատուութիւն մ'է որ մեր Բարեկարգութեան վրայ այնչափ բարիք տեսնելէս յետոյ, որ և է ձեռնարկ չընեմք բարեկամութեան ձեռք կարկառելու մեր պատերազմող եղբարց, Արևելեան քրիստոնէից։ Արևելից մէջ գտնուող եկեղեցեաց վրայ կը խօսիմք, իբրև Արևելեան եկեղեցի, բայց իրօք բազմաթիւ են նոքա։ Հայերն, որք՝ իւր (Քէնթըրպըրիի արքեպիսկոպոսին) ըսածին նայելով՝ ութ միլիոնի չափ են, այդ բազմաթիւ եկեղեցեաց միայն մին կը կազմեն, և թէ և լաւ է որ մեք միւս Արևելեան եկեղեցեաց ալ հոգ տանիմք, —այսինքն՝ օրինակի աղագաւ, այն բազմաթիւ քըրիստոնէից որք Քրդաստանի լերանց մէջ ցրուեալ կան, (Ասորիները, Նեստորականները, Քաղդէացիներն և այլ ըսել կուզէ.) և որք կըթախանձեն մեզ մարդիկ ղրկել, որպէս զի իրենց նոր կղերը Բանին Աստուծոյ աւելի մաքուր վարդապետութեան մէջ դաստիարակուի, — թէ և կըսեմ այս արևելեան քրիստոնեայներն ալ զանց ընելու չեմք, այսու ամենայնիւ ամենամեծ բանն այն է որ Արևելեան եկեղեցւոյ հետ վերաբերութիւն ունեցող ամեն խնդիր ա՛յն կարգաւ ձեռք առնումք, որով զայն կը ներկայէ մեզ Նախախնամութիւնը. (Մըտի՛կ ըրէք, մտի՛կ ըրէք). Այնպէս պատահեցաւ որ Մկրտիչ արքեպիսկոպոս Լոնտրա կը գտնուի այժմ, և յոյժ պարզ նպատակաւ մը հոս եկած է։ Կարդացած նամակիս մէջ յիշուած փոփոխութեննէն յետոյ, Աստուած իւր ջանքերն օրհնած լինելով,

Մկրտիչ արքեպիսկոպոս կարող է ըսած է Այնթապու քաղաքէն և շրջակայներէն իւր չորրորդ հաւաքել հազարի չափ մարդիկ, պատրաստ իւր քաղաքութենէց հեռանալու, բայց այժմ մեծ դժուարութեանց մէջ կը գտնուի, որովհետև եկեղեցին, որ այժմ շինուած լմնցած պէտք էր լինել, դեռ չէ շինուած. պէտք եղած գումարն այնպիսի մարդոց ձեռք յանձնուած էր, որք իրենց կոկորդն անցուցած են զայն, (ծիծաղ մը:) Այսու ամենայնիւ պէտք եղած գումարը մեծ բան մը չէր ։ Հազար կամ հազար երկու հարիւրի չափ ոսկի Այնթապի բարեկարգեալ Հայոց եկեղեցւոյն շինութիւնը լրացնելու պիտի բաւէն, և վստահ եմ որ այս մասին օգնութեան հրաւէր մ'ընդունողն չպիտի լինի։ Աւետարանին միշտ թշնամի եղող անձանց և կրօնական բարեկարգութեան հակառակ եղող իսլամաց և այլոց մէջ յոյժ կարևոր է որ կիսաշէն եկեղեցւոյ մ'ամօթը վերնայ, մանաւանդ թէ հասարակաց կարծիքը՝ Փրկչին խօսքը տարածելու համար Անգղիացւոյ ըրած ջանից վերագրած է այդ եկեղեցւոյն շինութիւնը ։ Մկրտիչ արքեպիսկոպոսն իմ հիւրս եղած է, և հետը ծանօթութիւն հաստատող ամեն մարդ անոր անկեղծութեանը պիտի համոզուի ։ Ինք չփորձուած մարդ մը չէ, և իւր խղճին թելադրութեանց հետևելու համար մեծ զոհողութիւններ ըրած է ։ (Մտիկ ըրէ՛ք, մտիկ ըրէ՛ք.)

(Ծափահարութիւն)

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հոնկ-Քոնկ 5 մարտ

Չինաստանի կառավարութիւնը պատերազմական մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնէ, և մեծ քանակութեամբ զէնք և ռազմամթերք կը գնէ ։

Այս պատրաստութեան ընթացքն ընդհանրապէս օտար պետութեանց՝ բայց գլխաւորապէս Ռուսիոյ դէմ ուղղուած է ։

[illegible]

Օտէսա 8 մարտ

Պուլղարիոյ իշխանն երէկ հոս հասաւ և վաղը շոգենաւ կը նստի Պուլղարիա վերադառնալու համար ։

Լոնտրա 8 մարտ

Լորտերու ժողովին մէջ Լորտ Պիքօնսֆիլտ ծանոյց թէ նախարարութիւնն որոշած է լուծել ներկայ խորհրդարանն յառաջիկայ Զատկին, և թէ նոր խորհրդարանը մայիս ամսոյ մէջ պիտի գումարի ։

Ժողովն՝ Անգղիոյ Արևելեան աշխարհակալութեան վրայ Լորտ Սթրէթէտնի այսօր ըներիք հարցադրութիւնն յետաձգեց։

Լոնտրա 8 մարտ.

Օսմ. Պոնս.	10 5/8
փոխ. 1865	12
» 1869	11 3/4
» 1871	65
» 1872	18 3/4
» 1873	10 7/8
» Եգիպտ.	85 3/4
Անգլ. Պոնս	93 1/16

Փարիզ 8 մարտ.

Օսմ. Պոնս.			10,87 1/2
Դաղղ. »	5 0/0		116,27 1/2
« »	»	Նոր	83,65

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գոհութեամբ կը լսեմք թէ Ելմտական բարենորոգմանց յանձնախումբին քարտուղար Պառնասեան Փօլոս էֆէնտիին երկրորդ կարգի պաշտօնատարութեան առաջին աստիճան (Միթէմայիզ) տրուեցաւ ։

Յիշեալ յանձնախմբին մէջ դարձեալ նոյն պաշտօնը վարող Տիրան էֆէնտիին ալ երկրորդ կարգի պաշտօնատարութեան երկրորդ աստիճանը տրուեցաւ ։

Յայտնի է թէ քանի մ'ամիս առաջ ընկերութիւն մը կառավարութեան առաջարկած էր վիճակահանութիւն մը հաստատել Թուրքիոյ մէջ, և խոստացած էր յիսուն հազար ոսկւոյ փոխառութիւն մ'ընել, իսկ նախարարաց խորհուրդը մերժած էր։ Այժմ Թուրք լրագիրք կը ծանուցանեն թէ նմանօրինակ առաջարկութիւն մը դարձեալ եղած է կառավարութեան, փոխանակ յիսուն հազարի՝ երկու հարիւր հազար ոսկւոյ փոխառութեամբ ։ Ելևմտական պաշտօնատան մէջ յանձնախումբ մը կազմուեցաւ այս ծրագիրը քննելու համար, և արդէն իւր տեղեկագիրը պատրաստած է ։

Կ. Պոլսէն տրուած հրամանաց վրայ, Անդրիանուպոլիս գտնուող զօրաց մէկ մասը Սելանիկ ղրկուեցան, ուր այլ կողմերէ ալ զօրք կը ղրկուի ։

Տէրութեան ելմտացոյցին մէջ կարելի եղածին չափ հաւասարակշռութիւն գոյացնելու համար, կըսուի թէ երկու հազար ղրուշէ վեր եղող ամսականք մեծապէս պիտի չափաւորին ։

Կառավարութիւնը Թուրք լրագրաց մէջ կը ծանուցանէ թէ հրապարակի վրայ քիչ մը թղթադրամ մնացած լինելով, յառաջիկայ 1296 տարւոյ հասոյթներն անխտրապէս ընթացիկ դրամով պիտի հաւաքուին ։ Գալով 1295 և 1294 տարիներու Պաքայէներուն, մաքսատուրքէ և անուղղակի տուրքերէ զատ, միւսածներուն մի մասն ըստ առաջնոյն մէկ ոսկւոյ փոխարէն 4 հատ 100նոց թուղթի հաշուով պիտի հաւաքուին (1294), և մի մասն ալ 100ին 20 թղթադրամով (1295) ։ Վեհ. Սուլթանը վաւերացուցեր է այն որոշումը ։

Թուրք լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Պրուսայի կողմը փամփուշտի գործարան մը շինելու գաղափարն 'ի բաց թողուած, և փոխանակ Պրուսայի, որոշուեր է Զէյթուն Պուրնուի կայսերական գործարանին մէջ տեղ մը յատկացնել փամփուշտի շինութեան համար ։

Ստամպոլի նահանգին ընդհանուր վիճակը քննելու համար Քօմիսէր կարգեալ Աքիֆ էֆէնտին կիրակի օրը մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ ։

Թուրք լրագիրք կըսեն թէ Նիկոմիդիոյ կառավարիչ Ֆէյզի պէյ Պետական խորհրդոյ առջև դատուած և անմեղ գտնուած լինելով, ի մօտոյ իւր պաշտօնատեղին պիտի երթայ ։

Թուրքօ-Հելլենական սահմանագլխի խնդրոյն վրայ Բ. Դրան կողմէ վերջին անգամ Աթէնքի կառավարութեան եղած առաջարկութիւնը, զոր ասկէ առաջ ծանուցինք, մերժուած լինելով, մայրաքաղաքիս Հելլենական դեսպան Պ. Քունտուրիօթի շաբաթ օրն այս մերժումը ծանուցագրով մ'իմացուց Բ. Դրան ։

Դանուբ գետին սառոյցներն հալել սկսելուն պատճառաւ, Ռուսճուքի և Ճիուրճէվօյի միջև յարաբերութիւնք ընդհատեցան ։

Այս առաւօտեան Թուրք լրագիրք Օսմ. կառավարութեան կողմէ բազմաթիւ Գաղղիացի պաշտօնատարաց տրուած պատուանշաններու ցուցակ մը կը հրատարակեն։ Ի մէջ այլոց, երբեմն, Արևելեան Ռումէլիի յանձնախմբին Գաղղիական պատուիրակ և այժմ Նիւյորքի ընդհանուր հիւպատոս Պ. Տը Բէնիկի ալ առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուած է։

Եդեսիա (Ուրֆա) քաղաքին այրեցուն լուրը, զոր Եւրոպական լրագիրք հրատարակած էին, պաշտօնապէս Բ. Դուռն եկած չլինելով, կառավարութիւնն ստուգելու համար երէկ հեռագիր քաշեց պէտք եղած տեղը ։

Երէկ եկած հեռագիր մ'Աւստրիոյ դահաժառանգ կայսրորդւոյն նշանուելուն լուրը տուաւ ։ Ռիւտոլֆ Արշիդուքսն, որ Աւստրիոյ կայսեր երիցագոյն մանչ զաւակն է, 1858ին ծնած լինելով, այժմ 22 տարեկան է։ Իսկ Պէլճիքայ թագաւորին երկրորդ դուստրը՝ Սթեֆանի իշխանուհին՝ 16 տարեկան է այժմ։

Լրագիրք ամենք կը ծանուցանեն թէ Բերայի մէջ Քամալիկ քերց սպանմանը մեղսակից կարծուած Աւստրիացի մ'Աւստրիական կառավարութեան կողմէ ձերբակալուած լինելով՝ անցեալ շաբաթ օրը մայրաքաղաքս ղրկուեր և ստուգմանութեան յանձնուեր է ։

Անցեալ հինգշաբթի օրը՝ ցերեկին՝ Կէտիկ-փաշայի փողոցէն անցնող Հայ քահանայի մը վրայ Օսմանեան նաւուն զօրաց հագուստ կրող երեք չարագործք յարձակելով, քըսակն ու ժամացոյցը կողոպտեր են ։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԷՍՀԱՄԸ ՈՍՄԱՆԻԷ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ		11,26
Այս առաւօտ բացուեցաւ		11,26
կէս օրին		11,26
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	37 25
Թղթադրամ	մէ.	1160
Թրամուայ	Օսմ. մէ.	3,50

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

25 փետրվար

Ոսկէթէ Ճէնէրալի բաժ.	Անգլ. մէ.	4,5
» փոխանակութեան	»	3.5
Կ. Պոլսոյ Պանքային	»	6 25
Քրէտի Ճէնէրալ	»	3.29
փոխ. 1863	Ֆր.	60
» 1865	»	62
» 1869	»	62 25
» 1872	»	18
» 1873	,	54

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

26 փետրվար

Անգլ. ոսկի	ղրշ.	110 3
Նաբօլէոն ոսկի	»	87 12
Իմփէրիալ Ռուս	»	90 3
Ռուսական թղթադրամ 8 րուբ.		62 քարիք
Գիւմիշ	ղրշ.	51 30
Մէճիտիէի տարբերութիւն	»	5 10
Հինգնոց »	»	80
Մէթալիք		80
Պղինձ	»	650
» 5 փարանոց	»	240

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ահաւասիկ Տիարպէքիրէն Գեր. Մխիթարեան Յուսէն Արքեպիսկոպոսին կողմանէ Պատրիարքարան ղրկուած հեռագրին թարգմանութիւնն։

«Երկու կուսակցութիւններն ալ համաձայնած են ։ Ժամէ ի ժամ իրենց Առաջնորդին վերադարձին կսպասեն ։

«Առաջնորդին հակառակ կարծըւածները բացարձակաբար յայտարարեցին թէ իրենք Առաջնորդին երթալուն պատճառ եղած չեն, որ վերադառնալուն ալ հակառակին ։

«Տեղւոյս կրօն. ժողովը՝ մեր յորդորներէն համոզուած, իւր նիստերը կը շարունակէ ։

«Բայց Քաղ. ժողովը ամբողջութեամբ, իսկ Երեսփ. ժողովը մեծ մասամբ, այսինքն 24 անդամներէն 16ն իւրենց հրաժարելով, չեն ուզեր պաշտօնին վարել ։

«Համայն ժողովուրդը միացած՝ Փիլիպպոս եպիսկոպոսէն զատ ուրիշ առաջնորդ մ'ընդունելու անկարելութիւնը յայտնեցին ։

«Մենք ալ առաջադրական գործ ունինք յԵդեսիա, մեր վիճակին մէջ։

«Փիլիպպոս Եպիսկոպոսի ճամբայ ելնելուն և մեր վերադարձի հրամանին անհամբեր կ'սպասենք ։

« Մանրամասնութիւնք թղթատարով ։ »

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՀԱՅՔ

(Տար. և վերջ տես Թիւ 2558)

Ռումանիոյ մէջ Հայութեան նըկատմամբ ի զուր կարծիք կը յայտնեն ոմանք թէ նա (Հայութիւն) մահամերձ է հոն ։ Ասոր ապացոյց են ո՛չ միայն այն ցոյցերն՝ որ մերթ ընդ մերթ բարձրաստիճան կրօնաւորաց հոն ներկայացած ատեն տեղի կունենան, որ թերևս քաղաքավարութիւն ալ համարուի, ինչպէս որ երբեմն անպատճառ և իրենց կարգին յարգն ու վարկը անձամբ արհամարհող եկեղեցականք անգամ մեծ պատուով կընդունուին Հայաբնակ քաղաքաց մէջ իբրև հիւրք պաշտօնեայք Հայաստանեայց եկեղեցւոյ և ներկայացուցիչք նորին, այլ և այս ցոյցերէն զատ վկայ են Հայկական հայակապ եկեղեցիները, Հայ անուամբ վարժարաններն, մինչդեռ այս երկրին մէջ ամենէն յետին քաղաքներն ու անշուք գիւղերն անգամ արդէն Ռումէնաց ազգային վարժարաններ կան, բայց ի շատ քաղաքաց ընիկ և օտար մասնաւոր վարժարաններէն. Հայոց կանայքն անգամ, իրենց լեզուն և Հայկական անունները քիչ յարգելնուն հակառակ՝ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ վերաբերեալ ամեն տօները մեծաւ փառաւորութեամբ պատուելը, մինչև իսկ Ս. Ծննդեան և Ս. Կաղանդի տօներն ըստ Հայաստանեայց վաղեմի դրութեան մեծաւ հանդիսիւ կատարելով. այն քաղաքները կամ գիւղերն ուր Հայոց եկեղեցի և Հայ քահանայ չկայ՝ միրոնութեան, պսակի և ննջեցելոց թաղման արարողութիւնները Հայաբար կատարելու համար, հարուստ թէ աղքատ, առանց վախնալու մեծադումար դրամներու նայելու՝ որ ըստ իրենց կարողութեան չափուն հարկ կըլլայ երթևեկութեան կամ փոխադրութեան համար՝ դժուարի զոհողութիւններ* ։

* Բազմամեայ ծերունիներէ լսած եմք որ ասկից դարու մը չափ յառաջ անարժան Նիկոլի Հայաստանեայց եկեղեցւոյ դէմ յարուցած հալածանաց պատճառաւ Լեհաստանէն անգամ քանի մը տարեկան անկնունք երախաներ, և տարիներով անդրանիկ լծակիցներ Եաշ կամ ուրիշ քաղաքներ կը բերեն եղեր Հայաստանեայց ծիսով մկրտութեան և պսակի խորհուրդ կատարել տալու համար, Բեռլինոյ մէջ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ պաշտօնեայք և տաճարք փակուած կամ Լատինացած և կամ հալածուած լինելուն պատճառաւ, և ոգւով ու կծով կպչէին եղեր իրենց սրբազան եկեղեցիներ ։ Ինչ անտարբերութիւն և տկարութիւն մեր ան առնուած Կաթողիկոսներու, Պատրիարքներու և բարձրաստիճան եկեղեցականաց կողմէ, որոնք այ-

Միթէ առնք բաւական զգալի և ազգաւ հերքումն չե՞ն ասոնց ըղ-Ռումանիոյ Հայոց մերձակործյս համարելու կարծեաց :

Բայց առավ ըսել ուզած չենք թէ Ռումանիոյ Հայոց ազգութեան պահպանութեանը համար այսչափով կարելի է բաւականանալ. զի ասի ալ սխալ կարծիք մ'է որ Ռումանիոյ քանի մը ինքնահաւան և հին գլուխ Հայոց երակներուն ծուծերուն և ոսկորներուն մէջ մահաբեր ախտի նըման գլուցուած և զիրենք անտարբերութեամբ թմրեցուցած՝ ազգային պահպանութեան գլխաւոր միջոցներուն զարգացման փոյթ տանելէ կարգիլէ, և թէ իրենց պատճառաւ ուրիշ խորհող ու կարող Հայեր, որոնք կը հաւնին թէ ժամանակի և գաղափարաց յառաջադիմութեան հետընթանալով՝ որո՞նք են և կրնան ըլլալ ամենէն ախտանի, կարևոր և անհրաժեշտ միջոցները, որոցմով Հայութեան գոյութիւնը կրնայ պահպանուիլ ընդհանրապէս ամեն Հայաստանէ հեռու Հայ գաղթականութեանց մէջ :

Ռումանիոյ Հայոց կարգ մը անձանց իրաց վիճակէն գոհ ըլլալով ազգային զարգացման և յառաջադիմութեան համար ամեն շարժում արհամարհելու չափ ինքնահաւանութեան մեծատակար [illegible] իրողութիւն մը յառաջ բերած է, այն է Հայ լեզուին գրեթէ կորըստեան վիճակի մերձենալը :

Հայ գաղթականաց նախնիք, առաւր հալածական շարժելով, խնամով կրցեր են պահել նաև Հայ լեզուն մինչև քառորդ դար յառաջ՝ այնպէս որ անկէ 20-30 տարի յառաջ օրինակի համար՝ բոլոր Պօթուշանու քաղաքին մէջ ո՛չ միայն բոլոր Հայոցմէ՝ այլ և նոյն քաղաքի բնիկ օտարազգիներէն, Ռումէն, Հրեայ եւ այլն հասարակ խօսուած լեզուն Հայերէնն է եղեր, այնպէս որ շուկային մէջ առուտուրն ալ Հայ լեզուաւ կըլլայ եղեր, ինչպէս որ Տաճկական Արշիպեղագոսի կղզեաց և Քիօսի ու Իզմիրի մէջ Յունարէնը տիրող լեզուն է այսօր. թէև ամօթ է ըսել, չկայ այսօր հայաբնակ քաղաք մը որ այս հանգամանքն ունենայ. Մենք օրինակաւ համոզուած ենք որ Հայերն ալ Յունաց այս ազգային ինքնասիրութեան գովելի հանգամանքը կրնան ունենալ, հակառակ ասոնց յառի տեսութեան, զի անձամբ խօսած ենք քանի մը Ռումանացի, Հունգարացի և Հրեայ Ռումանացիներու հետ, որոնք քառորդ դար յառաջ Ռումանիոյ հայաբնակ քաղաքաց Հայոց հետ առևտրական յարաբերութիւն ունեցած կամ երևելի Հայերուտանց մէջ սպաս կամ պաշտօն վարած են. և որոնք կակիկ ու մաքուր կը խօսէին մեր այս օրհնեալ լեզուն : Եւ արդարև հիացած եմ Ռումանացի Հայ նախնեաց ազնիւ յատկութեանց և ընթացից և գովելի ինքնասիրութեան վրայ, որովք փոխանակ իրենք օտարաց հետևելու՝ զօտարս իրենց հետևեցուցած են : Արդի Յօմանու նման խարդացող ափինածերիք որք կատարելութեան հասակին ունին, այդ իրենց նախնեաց հետ բաղդատմամբ կը նմանին այն հսկայ հարստութեանց ժառանգորդներու, որոնք իրենց նախնեաց քըրտամբք դիզուած հարստութիւնը ա-

---

սօր Նիկոլի ժառանգած անիծից բաժանորդ կրնան սեպուիլ, վասն զի Նիկոլի պէս ի բարին և ի լաւն ապիկար մէկը նոցա անհոգութենէն ու ակարութենէն միայն քաջալերուելով Հայութիւնը Բոտոնիոյ մէջէն անհետ ընելու չափ անարգել գործեր է ինչ որ ձեռքէն եկեր է :

ճեղքելու և զարգացնելու անփոյթ և ծոյլ անոր պահպանութեանն անգամ հոգ չեն տանիր, և օր մը ազգգամնը յառաջ քան զիրենք ի չիք կը դառնայ, թողով զիրենք որ թըշուառ տրտմածներ միայն հըրապարակի վրայ :

Ահա այսպիսի անհերքելի անտարբերութեամբ է որ արդի գեղահաս և երիտասարդ Հայք ու Հայուհիք ևս այս տարափոխիկ հիւանդութեան ենթարկուած են. որուն ճարակումն ալ Ռումանացւոց քաղաքական իրաւանց և ազատութեան Հայոց ևս մասնակցելու արգելութիւնը ներգործած է իրենց վրայ քառորդ դարու չափ յառաջ : Իսկ՝ թէ այս արգելութեան գեղթակը շուտով մատուցուէր և սթափէին մեր Ռումանաբնակ Հայք, որոցմէ փոքր և ընտիր մաս մը, խիստ սակաւաթիւ, խորհած ենք պարծենալու թէ դեռ այդ տարափոխիկ ախտէն բռնուած չեն, և ասոնց գործերուն ու գործակցութեան վրայ մեծ յոյս պէտք է ունենանք :

Բայց մեր տեսութիւնն ընդհանուր լինելով մանաւոր տեսութեան մը մէջ այս ընտիր մասին վրայ ևս քիչ մը ընդարձակօրէն կը խօսինք :

Կը փափաքիմք որ մեր այս տեսութիւնը իր նպատակին ծառայելով՝ Հայկական դաստիարակութիւնը գոյացնելու և ծաւալելու այժմէական Ռումանիոյ մէջ, և քանի մը վաղանցիկ ու վազամոլաց ցոյցերով նոր անտարբերութիւն մը տեղի չունենայ Հայ գաղթականութեանց ընտիր մասին վրայ, որ քան զամենայն գաղթականաց քաջ և արի դանուած է ցայսօր իր ազգայնութեան վերաբերեալ շատ բաներ անկորուստ պահելու, և կը վերջացնեմք մեր այս տեսութիւնը :

1880 փետր. 19 Գ. Մ. [illegible]
Կ. Պոլիս

Քաղկեդոն 24 փետր. 1880

. . . Խմբագիր.

Ի նպաստ Հայաստանի սովելոց եղբարց, Պէշիքթաշի բարեսիրտ ազգայնոց նուիրելով գումարն կեդր. Մանանաժողովոյ յանձնուած ըլլալով՝ նուիրատուաց ցուցակը ներփակելով Ձեր Մեծապատւութեան կը յղեմք և կը խնդրեմք որ ձեր պատուական լրագրոյն առաջին թերթին մէջ հըրատարակել բարեհաճիք:

Մնամք յարգանօք
Ի դիմաց սովելոց կեդր.
Մանանաժողովոյ
Ատենադպիր
Պօղոս Թ. Ծ[illegible]

Ի նպաստ Հայաստանի սովելոց Պէշիքթաշի մանանաժողովոյ ջանիւք հաւաքեալ նուէրք.

	Օսմ. լիր
Մեծապատիւ Տեարք.	100 ղրշն
Յովհաննէս Կիւմիւշեան	2000
Բարսեղ Հայրաձեան	1000
Գէորգ Թօփալեան	500
Յակոբ Մըսմըլեան	500
Անձ մի Հ. Մագաղուլեանի ձեռամբ	500
Փիլիպոս Մաւէհեան	500
Տիմիթրի Ռախախեան	500
Յովհաննէս Փափազեան	300
Նազարէթ Գարաքէօզեան	300
Եղուսէ Բ. Նշաստաձեան	200
Տէր Յակոբեան և Մեծատուրեան Բինկեանցի	200
Գէորգ Ալայըմճեան	150
Մանուէլ »	150
Ալիքսան Խորասանճեան	100
Աւետիս Յ. Եօրտամեան	100
Խաչիկ Խորասանճեան	100
Յակոբ Նշանեան և եղբարք	100
Յովհաննէս Պ. Քէրէսթէճեան	100
Կարապետ Էքնաեան և եղբարք	100
Ղուկաս և Մարտիկ Զօփուրեան	100
Յակոբ Զօղանեան	100
Բարսեղ Կիւպէնկեան	100
Յարութիւն Թէրզեան	100
Տիգրան Ռէմզեան	100
Պետրոս Պալիկեան	100
Գրիգոր Տօնէլեան	100
Անտօն Պաղտեան	100
Մկրտիչ Աճէմեան	50
Միհրան Եզպէյեան	50
Մանուկ Կարագեան	50
Կարապետ Աբրահամեան Եօզկատցի	50
Գաբրիէլ Սեպուճեան	50
Ռուբէն Էքմէքճեան	50
Միսաք Ա. Կէմէնճեան	25
Ազնիւ Տիկնայք	
Տիկին Երանիկ Մաւէհեան	200
» Մէհրուպիկ Մըսմըլեան	110
	Արժ. ղհ.
Արժ. Տէր Յովհ. վ. Փափազեան	20
» » Մատթէոս քահ. Պարտիզպանեան	20
» » Յովհ. քահ. Արսէնեան	20
Մեծապատիւ Տեարք	
Վարդան Պալիկեան	200
Յարութիւն Փափազեան	200
Միհրան Աշըգ	100
Յակոբ Արշակ	100
Յովհ. Օղումուշեան	100
Կ. Զաքարեան	60
Խաչէնաէր Աւագեան	60
Կարապետ Նաւրուզեան	60
Գրիգոր Աւագեան	50
Ստեփան Վարդապետեան	50
Մանուէլ Փափազեան	40
Յովսէփ Գրագիրեան	40
Մելքոն Պարոնիկեան	40
Եղիազար Մալխասեան Օրտուցի	40
Անդրանիկ Գալէմճեան	40
Անդրէաս Միսքճեան	40
Ստեփան Շահնազարեան	40
Գրիգոր Պարտիզպանեան	40
Յակոբ »	40
Զաքար Խանձեան	40
Զենոբ Հիսարեան	40
Յովհ. Մ. Քէրէսթէճեան	50
Տիգրան Ն. Ճիւպէրեան	30
Մաքսուտ Ա. Հիւսամէզրեան	20
Սերովբէ Գարուեան	20
Մարգար Թաշճեան	20
Մկրտիչ Ոսկեհանեան	20
Տիգրան Մինասեան	20
Յարութիւն Եօրտամեան	20
Խաչիկ Յ. Կիւմիւշեան	20
Կարապետ Ադամեան	20
Բաւղանդ Յակոբեան	20
Տիգրան Քարամանճեան	20
Ֆէրհատ Ստեփանեան	20
Ալիքսան Մօսճեան	20
Մ. Յակոբ Մանանեան	20
Ց. Շիրինեան	20
Մարտիրոս Խալաֆեան	20
Յովհաննէս Ճերահեան	20
Գասպար Փափազեան	20
Միքայէլ Դըլեան	20
Սիմոն Յ. Սիմոնեան	20
Անտօն Մարաշլեան	20
Մկրտիչ Երկբերպարեան	20
Մ. Յովակիմ Զարդահանէլեան	20
Իգնատիոս Յարութիւնեան	20
Խաչիկ Էլիկիւզէլեան	20
Տիգրան Էքսէրճեան	20
Պաղտասար Անդրէասեան	10
Միհրան Մէնիկէնէճեան	10
Ստեփան Ունձեան	10
Միսաք Ճինոեան	10
Սեդրակ Գրիգորեան	5
Մաքրուհեան երկսեռ վարժարանի դասատուաց և աշակերտաց նուէրք	
Մեծապատիւ Դասատուք	
Յ. Գիմաքսեան	20
Մ. Յովսէփեան	20
Ի. Սարոյեան	20
Կ. Փայուձեան	20
Թ. Յարութիւնեան	10
Պարոնայք Աշակերտք	
Յովակիմ Խրիմճիհանեան	10
Կարապետ Ա. Խորասանճեան	10
Երուանդ Եօրտամեան	10
Պաղտասար Խարոլեան	8
Միհրան Աւագեան	5
Երուանդ Կարագեան	5
Մաքսուտ Յովակիմեան	5
Արամ Կարագեան	5
Ագապէ Գրիգորեան	5
Յովհաննէս Ամադէլեան	5
Եղիազար Յ. Գրագիրեան	5
Սահակ Աստուածատուրեան	5
Պետրոս Խաչիկեան	5
Տիգրան Աբրահամեան	5
Արտաշէս Երէցեան	5
Տիգրան Մանուէլեան	5
Արմենակ Խ. Միսաքեան	4
Նիկողոս » »	4
Արշակ Կարապետեան	2
Սարգիս Նշանեան	2
Յակոբ Անտօնեան	2
Կարապետ Ս. Միսաքեան	2
Առաքել Յովհաննէսեան	1
Ընդամենը ոսկի դահեկան	8835
և արծաթ »	2290

Համարակալ Գանձապետ
Գ. Յ. Յ[illegible] Աբէլ Կ[illegible]

ՎՐԻՊԱԿ

Ի նպաստ Հայաստանի սովելոց Բերայէն եկած հանգանակութեան ցանկին մէջ, զոր շաբաթ օրն հրատարակեցինք, ընդօրինակութեան սխալմամբ Տիկին Նուբեանի համար 5 ոսկւոյ տեղ 1 ոսկի գրուած է :

ԱԶԴ

Կիլիկեան ընկերութեան Գործադիր Ժողովն Ալնթապու ազգային վարժարանին համար լեզուագէտ հըմուտ դասատուի մը և վարժուհւոյ մը պէտք ունի :

Ցանձնառուն պէտք է ամուսնացեալ, և իր կինն ևս վարժուհի ըլլալու կարող անձ ըլլի :

Ընկերութիւնը պատրաստ է, ըստ արժանեաց, մինչև 12-16 Օսմ. ոսկի վճարել ամսական :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՄՈՒԷԼ ՍՄԱՅԼՍ

ԻՆՔՆՕԳՆՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՄ

Նկարագիր, Վարմունք և Յարատևութիւն Լուսաւանեալ Կենսագրութեամբք.

Թարգմանեց Ֆրանսերէնէ

Ծանօթութեամբք Եւ Յաւելուածովք

Մ. [illegible]

Այս ընտիր և ամենօգտակար գրքին առաջին թարգմանութիւնը շատոնց սպառած ըլլալով՝ երկրորդ անգամ տպուած է սրբագրըւած և փոքր ինչ յաւելեալ : Գիրքը կը բաղկանայ 368 ութածալ երեսներէ և կազմուած է, գինն է 12 դահեկան արծաթ. կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով, բայց կեդրոնատեղին է Եէնի-ճամի ճատտէսի Ղուկասեան գրատունը : Յանէէն աւելի օրինակներ առնողներուն 0/0ին 10 զեղչ կըլլայ այդ տեղը :

Նոյն թարգմանչին Աւուղջապահութիւնն ալ կը գտնուի մի և նոյն գրավաճառաց քով : Գին 5 ղրշ արծ :

Ա. ԱԶԱՏԱԽՈՀԵԱՆ

ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

Փորձ

Նախաբան Մասն Ա.

Գին հինգ ղրշ արծաթ.

ՏԻԿԻՆ ԲԱԲ ՔԱՌԲՅԱՆԹԻԷ

ԹՈՒԽԱՅԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԵՐԿՐԱՋԱՓՈՒԹԻՒՆ

Վասն նախակրթարանական Ա. տարւոյ.

Թարգմանեալ 'ի Յ. [illegible]

Կեդրոնատեղին է Արամ Աշճեանի գրասենեակը, Եուսուֆեան խան վերի յարկ թիւ 1. կը գտնուի նաև բոլոր Հայ գրավաճառաց քով և մանաւանդ Յ. Ղուկասեանի գրավաճառանոցը : Գին 100 փարայ :

Շատ առնողին մասնաւոր զեղչ :

Advertisements referring to British or American Goods, etc., are exclusively received for this Paper at
EUG. MICOUD'S Foreign Advertising Agency 139—140, Fleet Street, London.

ԴԱՍԱԳԻՐՔ
ՀԱՅՈ—ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ
Ի ՊԷՏՍ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Գրեալ Մ. Գաբամաճեան

ՀԱՏՈՐ ԱՌԱՋԻՆ

Գինն է 4 դրշ արծաթ: կը գտնուի Յ. Գավաֆեանի գրատունն և այլ ամեն Հայ գրավաճառաց քով:

—

ՑԻՇԱՏԱԿՔ ՍԻԳԵՐԻԱԿԱՆԻ ՄԸ

Այս գիրքը որ Մամուրեան էֆէնտիի մէկ նոր թարգմանութիւնն է և որ Իզմիրէն հասած է, կը ծախուի Ա. Ղուկասեան գրատունը, Ենի ճամի Չիլինկիրլէր ճառաջի, թիւ 2 գին 2 ֆրանք:

—

ՔՆՆԱԿԱՆ
ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

Ըստ նորագոյն պատմական, լեզուաբանական և բանասիրական տեղեկութեան

Ա. Մ. Գարագաշեան

—

ՄԱՍՆ Ա.
ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

1880 Տպագրութիւն Յ. Գավաֆեան

—

Ամենակարևոր և հմտալից աշխատութիւն մը, որ մեր ազգին ծագումն ու պատմութիւնը իւր վիպասանական վիճակէ հանելով պատմաբանական վիճակի կը վերածէ:

Կը գտնուի Բիւրքճի խան վարի յարկ թիւ 23 Յովսէփ Գավաֆեանի գրանոցը, նաև Զաքմաքճըլար նոյնին գրատունը և այլ մի քանի գրավաճառաց քով:

Գին 1 արծաթ մէճիտ:

—

ԱԶԳԱՅԻՆ ՋՈՋԵՐ

Յ. Յ. Պարոնեան

Լոյսի մէջ հրատարակեալ այլ և այլ անձանց կենսագրութիւններուն հաւաքածոյն է՝ Գավաֆեան տպարանէն ելած՝ մաքուր տպագրութեամբ:

Կեդրոնատեղին է Ղուկասեան գրատունը, նաև կը գտնուի Լոյսի գրասենեակն և ամեն գրավաճառաց քով և Սուճի Փօղոս աղայի խանութը. գին կէս արծաթ մէճիտ:

—

ԱԶԳ

Ներսէս Ե. ազգի պաշտպան կաթողիկոսի մեծադիր և խորհրդաւոր պատկերն, գործ հայրենասէր նկարիչ Պ. Ներսէսեանցի Տփխիսեցւոյ, կը ծախուի 'ի Պոլիս գրավաճառ Պ. Ս. Ղուկասեանի մօտ: Իսկ 'ի Զմիւռնիա, առաջնորդարանի ցանկերէնի դիւանապետ Օհան էֆէնտի Մարաշլեանի մօտ, գին երկու մէճիտ:

Այս պատկերը կարող է գեղեցիկ զարդ լինիլ ամեն Հայ տուներու համար:

—

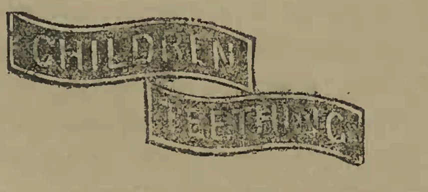

ՍՈՒԹԻՆԿ ՇԻՐՕՓ

Ցայտնի է որ երախայք ծնանելէն մինչ երեք տարեկան հասակը գրեթէ չարունակ փորի ցաւ. փորհարութիւն, ստամոքսի անհանգստութիւն, անքուն մնալ, ջղային գրգռութիւն և այլն կունենան, մանաւանդ ակռա հանելու միջոցին, և այս նեղութիւններն աւելի կըսաստկանան ամառուան տաք եղանակին: Սութինկ Շիրօբը վերոյիշեալ դժուարութեանց ամենուն ալ առաջքը կառնէ ու կը բըժըշկէ, որով երախան կը հանգչի ու կը զօրանայ յուրախութիւն մեծ իւր ծնողաց: Գործածողները շատ գոհ են: Ուզողը կրնայ փորձել. գինն արժան է. նորածին երախայից կաթիլով կը տրուի, վեց ամիսէն վեր եղողին օրը երեք անուշի դգալ. կը ծախուի Կ. Պոլիս Ղալաթիա Մինասեան և ընկերաց Ամերիկայի մաղազան:

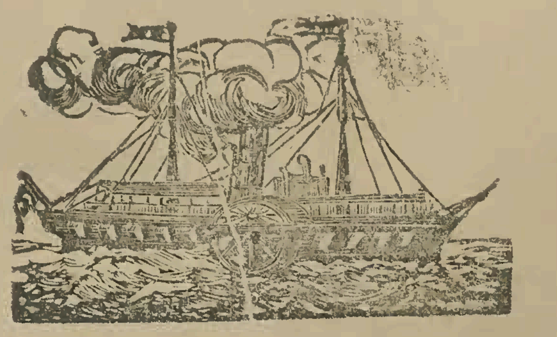

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ
ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1880 ՓԵՏՐՎԱՐ 16 ՇԱԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄԻՆՉԵՒ ՓԵՏՐՎԱՐ 29

ԲՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ	Եւրոպական եզերք	Թիւ
1 30	Եէնիմահալլէն Մէգար. Պէօյիւք. Թար. Ենիք. Սթէն. Պօյաճ. Ռ. Հիսար, Պէպէք. (Արնաւուտ գիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի.)	32
2 30	Եէնիմահալ. Մէգար. Պէօյիւք. Թար. Ենիք. Էմիր. Ռ. Հիսար Պէպէք	33
3 15	Ռ Ա. Գավաքէն Եէնիմահ. Մէգ. Պէօյիւք. Թար. Ենիք. Սթէն. Էմիրկ. Պօյաճք. Ռ. Հիսար. Պէպէք. Արնավ. Օրթաք. (Ուրբաթ օրերը Գուրուչ. Պէշիկ.)	18
5	Մէգարբ. Պէօյիւքտ. Թարապիա, Ենիք. Սթէն. Էմիրկ. Ռ. Հիսար. Պէպէք. Արնաուտ. Գուրուչ. Օրթաք Պէշիկթ.	32
6 45	Եէնիմ. Պէօյիւքտ. Թար. Պէյքօզ. Բ. Պաշճէ Ենիք. Էմիրկ. Գանլըճա Ռ. Ա. Հիսար, Գանտիլլի. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկունճ. Պէշիկ. Իւսկիւտար:	4
8	Ա. և Բ. Գավաք Եէնիմահ. Մէգ. Պէօյիւքտ. Թար. Պէյքօզ. Ենիք. Էմիրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար, Պէպէք, Արնվ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկ.	25
10	Մէգարպուրնուէն Պէօյիւքտ. Թարապիա, Ենիքէօյ, Էմիրկէն, Ռ. Հիսար, Արնավ. Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ:	22

Արնաւուտ քէօյէն

Ժամ		Թիւ
1 45	Արնավ, Գուր, Օրթաք, Պէշիկ.	28
2 15	Արնավուտքէօյ, Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկ. Գապաթ:	25
2 45	Պէպէք, Արնավ, Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկ, Գապաթ.	22
3 30	Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկ.	28
4 30	Արնավ. Գուր. Գուզկ. Պէշիկ. Գապ. (բացի ուրբաթէ)	21
10 15	Արնավ. ուղղակի կամուրջ:	21
10 45	Գուրուչ. » »	28

Ասիական եզերք

Ժամ		Թիւ
1 30	Պէյքօզ, Յաշար. Բ. Փաշա մահ. Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանտիլլի, Վանիք. Չէնկէլքէօյ, Պէյլ, Գուզկ:	21
1 30	Արնավ. Վանիքէօյ, Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Գապ:	4
2 45	Պէօյիւք. Թար. Պէյքօզ, Բաշպահ. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլ. Գուզկ. Գապ.	34
3 45	Պէօյիւքտ. Թար. Պէյքօզ, Բաշպ. Գանլ. Ա. Հիսար, Գնտ. Վանիք Չէնկէլ. Պէյլ. Գուզ: (Ուրբ. օրերը ժամ 5ին):	20
3 45	Գուզկ. Պէշիկ. Գապթ. (Ուրբաթ օրերէն ի զատ.)	25
8 45	Պէօյիւքտ. Պէյքօզ, Բաշպ. Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպէյ. Գուզկ. Իւսկ. (Ուրբաթ օրերը Րիֆաթ փաշա մահալլէսի):	20

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ	Եւրոպական եզերք	Թիւ
2 45	Գապ. Իւսկ. Պէշիկ. Գուզկ. Օրթ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար, Գանլ. Էմիրկէն, Ենիք. Բ. Պաշճէ. Պէյքօզ Թարապ. Պէօյիւք. Եէնիմահ:	4
3 30	Պէշիկ. Օրթաք. Արնավ. Ռ. Հիսար, Էմիրկ. Ենիք. Թար. Պէօյիւք. Մէգարպ.	32
5 15	Գապ. Պէշիկ. Օրթաք. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար, Պօյաճ. Էմիրկ. Ենիք. Պէյքօզ, Թար. Պէօյիւք. Մէգր. Եէնիմ. Գավաքները:	25
6 30	Իւսկ. Պէշիկ. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Չէնկ. Արնավ. Գանտ. Ռ. Հիսար, Պօյաճ. Ենիք. Թար. Պէօյիք:	20
8 15	Պէշիկ. Օրթաք. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար, Էմիրկ. Ենիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէգրպ.	22
10	Արնավ. Պէպէք, Ռ. Հիսար, Պօյաճ, Էմիրկ. Ենիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէգարպ. Եէնիմահ:	32
10 40	Պէշիկ, Օրթաք. Արնավ. Պէպէք, Ռ. Հիսար, Էմիրկ. Սթէն. Ենիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէգարպ. Եէնիմ.	18
11 10	Պէպէք Ռ. Հիսար, Պօյաճ. Սթէն. Ենիք. Թարպ. Պէօյիւք Մէգար. Եէնիմահ: (Հարաւային օդերուն Սթէնիա չհանդիպիր)	20

Արնաւուտ քէօյ

Ժամ		Թիւ
3	Ուղղակի Արնավուտքէօյ:	28
9 30	Գապաթ. Պէշիկթ. Օրթաք. Գուր. Արնավ.	21
10 15	Պէշիկ. Օրթաք. Գուր.	28
11 5	Գապա, Պէշիկ, Օրթաք, Գուրուչ. Արնավ.	25
11 45	Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ.	28
12	Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուրուչ. Արնավուտ.	4

Ասիական եզերք

Ժամ		Թիւ
3 30	Ուղղակի Գուզկ. (բացի ուրբաթէ)	25
3 15	Իւսկիւտար Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Արնավ. (Բացի ուրբաթէ):	21
9 45	Գուզկ. Պէյլէրպ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաշպ. Պէյքօզ, Մէգարպ. Ռ. և Ա. Գավաք: (Ուրբաթ օրերը ժամ 10ին):	34
10 30	Գապաթ. Գուզկ, Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտիլլի Ա. Հիս, Գանլ. Չուպուգ, Բաշ. Պէյքօզ, Թրպ, Պէօյիւք: (Բացի ուրբաթէ):	33
11 10	Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտիլ Ա. Հիսար, Գանլճ. Բաշպ. Պէյքօզ:	21
11 40	Գապաթ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Պէպէք.	22

(Ուրբաթ օրերը 3 1/2ին շոգենաւ մը կամուրջէն ելլալով Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր, Չէնկէլ, Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Ռ փ. մահ, Բաշպ. հանդիպելով Պէյքօզ պիտի երթայ)

ԽԱՍԳԻՒՂԻ ԲԱՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Խասգիւղէն Կամուրջ. Ժամ	Ժամ	Կամուրջէն Խասգիւղ. Ժամ	Ժամ
			8 30
		2 15	8 50
2		2 35	9 20
2 30	8 15	3 15	9 50
3	8 35 Պէշիքթաշ	3 40	10 10
3 25	9 10	4 10	10 45
3 55	9 35	4 30	11
4 25	10	4 55	11 20
4 45	10 25	5 20 Պէշքթ.	11 40
5 15	10 45	6 5	11 50
5 45	11 5	6 45	12 5
6 10	11 25	7 10	
6 40	11 40	8	
7 10	12		

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ

Խասգիւղէն Կամուրջ. Ժամ	Ժամ	Կամուրջէն Խասգիւղ. Ժամ	Ժամ
			6 35
	6 55	1 30	8
1 30	8	2	8 45
2	8 45 Պէշիքթաշ	2 35	9 20
2 30	9 20	3 5	10
3 10	10	3 45	10 30
3 40	10 30	4 15	11 5
4 30	11	5 15	11 35
5	11 30		12 5
5 45	12	5 25 Պէշքթ	
6 5		6	

Լրագիրս ամեն օր կը հրատարակուի՝ բաց 'ի կիրակի և տօն օրերէ:

Բաժանորդագրութեան տեղն է Ղալաթիա Սանտըգճըլար Ճառաջի թիւ 198, Նորօ խան Մասիսի խմբագրատունը: Իսկ գաւառաց մէջ հետևեալ հոգաբարձուաց գրասենեակները.

ԿԱՐԻՆ. Կարապետ էֆ. Զաքարեան.
ԵՐԶՆԿԱ. Յ. Ճաւարչ էֆ.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ. Նազարէթ էֆ. Յ. Խաթամբօլեանց.
ՍԱՄՍՈՆ. Եդուարդ էֆ. Մուրատեան
ԿԻՐԱՍՈՆ Գ. էֆ. Խ. Սողոմոնեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ. Արժ. Տ. Ափատակէս աւագ քահանայ Ֆէսճեան.
ԶՄԻՒՌՆԻԱ. Գրիգոր էֆ. Մսերեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Խոսրով » Էսկիճեան.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Ս. Էթմէքճեան էֆէնտի.
ԵԻԴՈԿԻԱ.
ՔԱՐԲԵՐԴ և ՏԻՐՍԻՄ. Կիրակոս էֆ. Ս. Ղազանճեան.
ՄՈՒՇ. Յակոբ էֆ. Տէրունեան.
ՎԱՆ.
ԲԵՐԻԱ. Սերոբէ » Խարաճեան.
ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏ. Թովմաս էֆ. Թաշճեան.
ԵԴԵՍԻԱ. Գէորգ էֆ. Ոսկերչեան.
ՖՕՔՇԱՆ. Ֆէրհատ » Ս. Ֆէրհատեան.
ՏՓԽԻՍ. Պ. Նիկողայոս Տ. Գէոնդեան.
ԿԱԼԿԱԹԱ. Պետրոս էֆ. Հէքիմեան.

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
ՂԱԼԱԹԻԱ ՆՈՐՕ ԽԱՆ